

Kleine rietgans (*Anser brachyrhynchus*) A040

1. Status:

Niet in Bijlage I genoemde en geregeld voorkomende trekvogel zoals bedoeld in artikel 4.2 van de Vogelrichtlijn. Voor Natura 2000 relevant als niet-broedvogel.

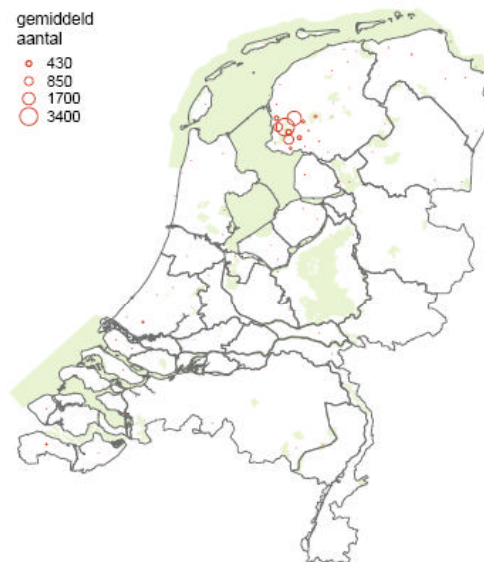
2. Kenschets

Beschrijving: De kleine rietgans is een bijzondere soort met een uitgesproken beperkt verspreidingsgebied. In Nederland pleistert 's winters de op Spitsbergen broedende populatie, waar Nederland gezamenlijk met België, Denemarken en Noorwegen verantwoordelijk voor is. Noord-Duitsland heeft zijn oude betekenis van belangrijk overwinteringsgebied voor deze soort geheel verloren. De kleine rietgans komt alleen in ZW- en centraal Friesland in belangrijke aantallen voor, en voorts in Vlaanderen (België). De soort slaat om onbekende redenen alle andere geschikte ganzengebieden over.

Relatief belang binnen Europa: De staat van instandhouding van de populatie in de Europese Unie is volgens 'BirdLife' gunstig. De kleine rietgans broedt op Groenland, IJsland en Spitsbergen. De hele wereldpopulatie (circa 280.000 vogels) overwintert in de Europese Unie. De populatie van Spitsbergen (37.000 vogels) pleistert in oktober en november in Friesland en verblijft gedurende het merendeel van de winter in Vlaanderen en Denemarken.

3. Bijdrage van gebieden

Huidige verspreiding en voorkomen binnen Nederland: Alleen in zuidwest en centraal Friesland komt de kleine rietgans in grotere aantallen voor. Kleinere aantallen zijn soms aanwezig in Zuid-Holland en Zeeland.

Verspreidingskaart kleine rietgans

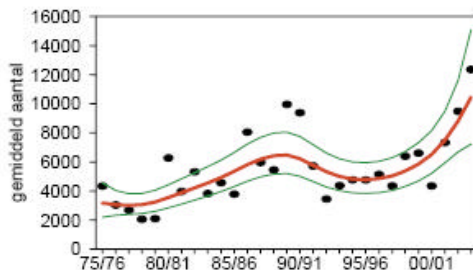
Huidig voorkomen en Natura 2000: De foerageergebieden van de kleine rietganzen bevinden zich vrijwel geheel (99%) buiten de Vogelrichtlijngebieden. De belangrijkste slaapplekken liggen wel binnen het Natura 2000 netwerk.

Gebied	Functie: foerage en/of slapen	Gemiddeld seizoens- gemiddelde 99/00-03/04	Gemiddeld seizoens- maximum 99/00-03/04
(072) IJsselmeer	F	30	
(010) Oudegaasterbrekken, Fluessen e.o.	S		20.500
(011) Witte en Zwarte Brekken	S		7.700
(072) IJsselmeer	S		6.400
(012) Sneekermeergebied	S		580

Aantallen kleine rietganzen in Natura 2000 gebieden

4. Beoordeling landelijke staat van instandhouding

Trends in Nederland: Vóór de strenge winter van 1955/56 overwinterde de kleine rietgans in klein aantal (hooguit 100 vogels) in Nederland. In 1960-1970 verbleven maximaal 10.000 kleine rietganzen in de herfst in Zuidwest-Friesland. In 1980-1985 volgde een toename naar maximaal 18.000 vogels.

Aantalsontwikkeling kleine rietgans

Recente ontwikkelingen: De Nederlandse populatie van de kleine rietgans laat sinds 1981 (1981-2003) een matige toename zien. Ook over de meest recente periode 1995-2003 neemt de populatie matig toe.

Beoordelingsaspect natuurlijk verspreidingsgebied: gunstig

Na 1955 is het verspreidingsgebied van de kleine rietgans in grote lijnen gelijk gebleven.

Beoordelingsaspect populatie: gunstig

De kleine rietgans neemt al decennia lang in aantal toe.

Beoordelingsaspect leefgebied: gunstig

De omvang en de kwaliteit van geschikt leefgebied voor de kleine rietgans nemen niet wezenlijk af.

Beoordelingsaspect toekomstperspectief: gunstig

Het is niet te verwachten dat de omstandigheden voor de kleine rietgans wezenlijk zullen verslechteren.

Definitie gunstige staat van instandhouding: pm

Oordeel: gunstig

Beoordeling Staat van Instandhouding		
Aspect	1981	2004
Verspreiding	gunstig	gunstig
Populatie	gunstig	gunstig
Leefgebied	gunstig	gunstig
Toekomst	gunstig	gunstig
Eindoordeel	gunstig	gunstig

5. Bronnen

- Ebbinge B.S., Müskens G.J.D.M., Oord J.D., Beintema A.J. & van den Brink N.W. 2000. Stuurbaarheid van ganzen door verjaging en flankerende jacht rondom het ganzenopvanggebied Oost-Dongeradeel (Friesland) in 1999-2000. Alterra-rapport 128. Alterra, Wageningen.
- Kleefstra R. 1999. Slaapplaatstellingen van ganzen en zwanen in het centrale merengebied van Fryslân in de winter van 1998/99. Rapport in eigen beheer, Akkrum.
- Koffijberg K., Voslamber B. & van Winden E. 1997. Ganzen en zwanen in Nederland: overzicht van pleisterplaatsen in de periode 1985-94. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Kowallik C. 2002. Auswirkungen von Windenergieanlagen, Straßen und Gebäuden auf die Raumnutzung von Nonnengänsen und ein Prognose-Verfahren zur Konfliktbewertung. Doctoraalverslag, Carl von Ossietzky Universität Oldenburg, Oldenburg.
- Madsen J. & Jepsen P.U. 1992. Passing the buck: the need for a flyway management plan for the Svalbard Pink-footed Goose. *In*: van Roomen M. & Madsen J. (eds), Waterfowl and agriculture: a review and future perspective of the crop damage conflict in Europe. IWRB Special Publication 21. IWRB, Slimbridge.
- Madsen J. & Fox A.D. 1995. Impacts of hunting disturbance on waterbirds -a review. *Wildl. Biol.* 1: 193-207.
- Madsen J., Cracknell G. & Fox A.D. (eds) 1999. Goose populations in the western Palearctic: a review of status and distribution. *Wetlands International Special Publication 48/NERI*, Wageningen/Rønde.
- Schreiber M. 2000. Windkraftanlagen als Störquellen für Gastvögel. *In*: Winkelbrandt A., Bless R., Herbert M., Kröger K., Merck T., Netz-Gerten B., Schiller J., Schubert S. & Schweppe-Kraft B. (eds), Empfehlungen des Bundesamtes für Naturschutz zu naturschutzverträglichen Windkraftanlagen. Bundesamt für Naturschutz, Bonn-Bad Godesberg.
- Wille V. 2000. Grenzen der Anpassungsfähigkeit überwinternder Wildgänse an anthropogene Nutzungen. PhD Thesis, Univ. Osnabrück. Cuvillier, Göttingen.